

Raad voor de Jaarverslaggeving
T.a.v. de heer drs. G.M. van Santen RA
Postbus 7984
1008 AD AMSTERDAM

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
19 april 2023	Reactie op consultatie RJ-Uiting 2023-3	23/DB/05193	-

Doorkiesnummer
088-4960342

Geachte heer Van Santen, beste Gerard,

Graag maakt de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (hierna NBA) gebruik van de mogelijkheid te reageren op de gepubliceerde RJ-Uiting 2023-3 'Verduidelijkingen inzake verslaggeving bij onzekerheid over de continuïteit' (hierna RJ-Uiting). De NBA waardeert zeer de inzet van de Raad voor de Jaarverslaggeving (hierna RJ) om de regelgeving over (dis)continuïteit verder te verduidelijken.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Het onderwerp continuïteit is -zoals bij u bekend -een belangrijk thema voor de NBA, in het programma van de Stuurgroep Publiek Belang en ook bij de kwartiermakers. Ook maatschappelijk is het nog steeds een zeer relevant onderwerp, denk bijvoorbeeld aan het recent omvallen van Amerikaanse banken. De NBA is net als de RJ voorstander van transparante en kwalitatief hoogwaardige verslaggeving over (dis)continuïteit zowel in de jaarrekening als in het bestuursverslag. Wij zijn dan ook blij dat de RJ in de RJ-Uiting aandacht vraagt voor de toelichting van continuïteitsrisico's in het bestuursverslag. De NBA is tevens voorstander van een verklaring omtrent de levensverwachting (ook wel 'viability statement' genoemd) in het bestuursverslag, wij zouden hier graag eens met u van gedachten willen wisselen.

In de paragrafen hieronder beperken wij ons tot de onderwerpen die in de RJ-Uiting zijn verduidelijkt.

Het begrippenkader inzake onzekerheid

De NBA verwelkomt de verduidelijkingen en consistentie in de gehanteerde terminologie. Door het begrip 'materiele onzekerheid over de continuïteit' te hanteren in de Richtlijnen ontstaat de gewenste consistentie in de gebruikte begrippen in de wet (artikel 2: 393 lid 5 BW), de verslaggevingsvoorschriften RJ en International Financial Reporting Standards (IFRS) en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS).

Ook het conceptuele overzicht in de RJ Uiting van de zogenaamde 'netto-benadering' met risicofactoren, mitigerende maatregelen en de daaruit voortvloeiende vier scenario's is behulpzaam. Hieruit wordt duidelijk dat er een scenario 2 bestaat, waarbij zorgen zijn over de continuïteit, maar geen materiele onzekerheid. Dit scenario is in het voorstel tot aanpassing van de Richtlijn 170 'Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit' (hierna RJ 170) niet verder uitgewerkt, maar wel opgenomen in een schematisch overzicht in de bijlage van RJ 170.

Consistentie en duidelijkheid in te onderscheiden continuïteitsscenario's en daaruit voortvloeiende verslaggevingsvereisten

De NBA waardeert het hier bovengenoemde overzicht van de vier continuïteitsscenario's met omschrijvingen, grondslagen en toelichtingen omtrent bijbehorende verslaggevingsvoorschriften. De bijlage sluit ons inziens aan bij de behoeften vanuit opstellers, gebruikers en accountants om consistentie en duidelijkheid in de verschillende scenario's. De scenario's sluiten ook aan bij de scenario's opgenomen in de NBA Handreiking 1151 Rapporteren over de controleaanpak continuïteit in de controleverklaring, waarbij toelichting is opgenomen over verslaggeving door de rechtspersoon en rapportage door de accountant.

Verduidelijking van de invloed van benodigde maar nog niet bevestigde medewerking van belanghebbenden op de beoordeling of materiele onzekerheid over de continuïteit bestaat

De RJ heeft met de aanpassing van alinea 302 van hoofdstuk 170 een belangrijke stap gezet naar verduidelijking van de invloed van benodigde maar nog niet bevestigde medewerking van derden op de mate van onzekerheid over de continuïteit. Alleen wanneer de kans dat de benodigde medewerking (alsnog) kan worden verkregen, op basis van de specifieke feiten en omstandigheden 'voldoende aannemelijk' is, leidt dit niet tot materiële onzekerheid over de continuïteit. Wij verzoeken de Raad nadere duiding te geven van de mate van zekerheid die bedoeld is met 'voldoende aannemelijk'. Wij veronderstellen dat met deze bewoordingen een mate van zekerheid is bedoeld die vrij hoog is: We doen daarbij de suggestie om te overwegen de term 'voldoende aannemelijk' te vervangen door 'zeer waarschijnlijk' (zoals gehanteerd in RJ 290.609). Door deze term te gebruiken wordt duidelijker gemaakt dat de Raad een hoge mate van zekerheid bedoelt.

De rechtspersoon is opgericht voor bepaalde tijd en de liquidatie dan wel staking van alle bedrijfsactiviteiten zich voltrekt volgens een bij oprichting bepaald scenario, waarin de rechtspersoon naar verwachting aan al zijn verplichtingen zal voldoen

In RJ 170.104 is nader verduidelijkt dat in deze situaties de jaarrekening wordt opgesteld uitgaande van de gebruikelijke grondslagen (en niet op basis van de liquidatiegrondslagen). Verder wordt in de RJ-Uiting gesteld dat paragraaf 3 in bovengenoemde situaties naar analogie van toepassing is. Wij merken op dat de bewoording 'naar analogie' mogelijk nog tot onduidelijkheid kan leiden, mede omdat paragraaf 3 in de titel verwijst naar een situatie van materiële onzekerheid. We bevelen aan dit specifieker te formuleren, bij voorkeur voorzien met een uitgewerkt voorbeeld.

Wij willen u vragen deze brief te agenderen en bespreken bij de consultatie van de RJ Uiting. Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting bij bovenstaande, dan zijn wij daartoe uiteraard graag bereid.

Namens het bestuur van de NBA
ondertekend door:

Kris Douma, Voorzitter

Namens het Bestuur NBA
ondertekend door:

Aleks Kayhan, Bestuurslid

